

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Veselou ve věci

žalobkyně: **VERONEX, a.s.**, IČO 45273201
sídlem Rudolfovska tř. 202/88, České Budějovice 4, 370 01 České
Budějovice, Doručovací číslo: 37136
zastoupený advokátem Mgr. Vladimírem Uhdem
sídlem Klimentská 1207/10, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Lesy České republiky s.p.**, IČO 42196451
sídlem Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec
Králové
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Šťovíčkem, Ph.D.
sídlem Malostranské náměstí 5/28, 118 00 Praha 1

o zaplacení částky 343 229 562 Kč s příslušenstvím,

takto:

- I. Řízení se co do částky 700 000 Kč s příslušenstvím **zastavuje.**
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni částku 326 092 Kč s 9,25% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 13. 1. 2009 do 30. 6. 2009, s 8,5% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009, s 8% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 1. 2010 do 30. 6. 2010, s 7,75% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2012, s 7,5% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 7. 2012 do 31. 12. 2012, s 7,05 úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2017, s 7,5% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2018, s 8% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 7. 2018 do 31. 12. 2018, s 8,75% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 1. 2019 do 30. 6. 2019, s 9% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 7. 2019 do 30. 6. 2020, s 7,25% úrokem z prodlení jdoucím

ročně z této částky od 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021, s 7,5% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021, s 10,75% úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky 1. 1. 2022 do 25. 4. 2022 a dále od 26. 4. 2022 do zaplacení s úrokem z prodlení jdoucím ročně z této částky ve výši, která v každém kalendářním pololetí v němž trvá prodlení odpovídá výši repo sazby stanovené Českou národní bankou a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o 7 procentních bodů, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku.

III. Žaloba se co do částky 16 437 562 Kč s příslušenstvím **zamítá**.

IV. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 6 916 240,10 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

V. Žalovaná **je povinna** zaplatit České republice – Krajskému soudu v Českých Budějovicích znalečné ve výši 6 152,85 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

- Právní předchůdkyně žalobkyně se svou žalobou došlou soudu dne 14. 1. 2009 domáhala na žalované zaplacení částky 343 229 562 Kč s příslušenstvím. Žalovaná částka je tvořena ušlým ziskem ve výši 326 092 000 Kč, kterého by dosáhly lesnické společnosti za předpokladu poctivého obchodního styku při realizaci zakázek, jejichž rozsah a podmínky vyplývají z lesnických smluv, a skutečnou škodou ve výši 17 137 562 Kč (z toho částka 8 164 000 Kč za odstupné zaměstnancům lesnických společností, kteří museli být propuštěni; částka 8 273 562 Kč za právní služby vynaložené na obranu proti negativním důsledkům protiprávního jednání žalované; a částka 700 000 Kč za náklady na vypracování znaleckých posudků). Nárok žalobkyně vyplývá z ust. § 268 ve spojení s § 373 a násl. obch. zák., neboť žalovaná porušila své povinnosti podle zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen ZVZ) a tím způsobila neplatnost lesnických smluv; proto žalovaná odpovídá za škodu, která v důsledku neplatnosti lesnických smluv vznikla lesnickým společnostem (právním předchůdkyním žalobkyně). Ve věci nejsou přítomny okolnosti, které by vylučovaly (liberovaly) odpovědnost žalované. Pohledávky lesnických společností byly na žalobkyni účinně postoupeny a žalobkyni tak svědčí aktivní legitimace. Škoda vznikla přinejmenším ve výši, v níž ji uplatňuje žalobkyně (viz závěry znaleckých posudků, dopňující analýza znalce a jeho výpověď u soudu). Námitka žalované podle § 384 obch. zák. o tom, že lesnické společnosti dosahovaly zisk z jiných lesnických činností pro žalovanou na základě smluv uzavřených v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013, není věcně podložena a na výši způsobené škody nemůže mít vliv.
- Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby v celém rozsahu. K ukončení lesnických smluv k 31. 12. 2006 došlo konkludentně dohodou. Žalobkyni ani žádný nárok na náhradu škody nevznikl, pohledávky lesnických společností měly být na žalobkyni postoupeny až k okamžiku vzniku škody. Lesnické společnosti věděly o neplatnosti uzavřených lesnických smluv v době jejich uzavření (rozpor s ZVZ) a uplatní se tak liberační důvod podle § 268 věty in fine obch. zák. (viz zejména dopisy společnosti Lesy Tábor, a.s. ze dne 25. 2. 2005 a článek v odborném tisku – Lesnické práce 4/2005). Spolupráce mezi lesnickým společnostmi a žalovanou trvala i po 31. 12. 2013, proto vznikla-li lesnickým společnostem škoda z neplatně uzavřených lesnických smluv, došlo k jejímu snížení o plnění, které lesnické společnosti získaly z nově uzavřených smluv. Po roce 2007 nastaly na žalované zcela nezávislé vnější okolnosti, které postihly celou ekonomiku a dopadly na lesnické společnosti a negativně ovlivnily jejich hospodaření. Je tak vyloučen předpoklad žalobkyně o tom, že by po celou hypotetickou dobu trvání lesnických smluv lesnické společnosti realizovaly příjmy na úrovni roku 2006. Ze znaleckých posudků nelze proto vycházet. V průběhu let 2007 - 2013 některé lesnické společnosti ukončily svou činnost, proto jim nemohla vzniknout škoda v podobě ušlého zisku. Nárok na náhradu škody není jeden souborný nárok, ale vzniká postupně, což má vliv na případný úrok z prodlení. Nárok na náhradu škody v podobě odstupného a nákladů na právní služby nebyl žalobkyní vůbec prokázán.

3. Žalobkyně vzala svoji žalobu co do částky 700 000 Kč s příslušenstvím zpět (a to v části týkající se skutečné škody představované výdaji na znalecké posudky). Žalovaná s tím souhlasila. Soud postupoval v souladu s ustanovením § 96 odst. 1 a 3 o.s.ř. a řízení v této části zastavil (výrok I. tohoto rozsudku).
4. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 9. 2019, č.j. 6 Cmo 314/2010-820 bylo pravomocně rozhodnuto, že v řízení bude soud pokračovat se společností VERONEX, a.s. jako žalobkyní namísto dosavadní žalobkyně Jihočeské lesy, a.s. Aktivní legitimace žalobkyně je dána, neboť účastníci deklarovali nespornost doručení oznámení o postoupení pohledávek žalované (viz protokol o jednání soudu ze dne 19. 11. 2009 a ze dne 28. 7. 2021). Postoupit pohledávku budoucí lze, pokud bude dostatečně a určitě vymezena (Rc 16/2004). Dlužník nemá k dispozici námitku neplatnosti smlouvy o postoupení (Rc 61/2010). Postupník může pohledávku rovněž zesplatnit, resp. vyzvat k plnění (20 Cdo 3474/2020).
5. Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 6. 2010 č.j. 13 Cm 138/2009-573 bylo rozhodnuto, že žaloba společnosti Jihočeské lesy, a.s. proti žalované Lesy ČR, s.p. je co do základu nároku po právu s tím, že o výši nároku a nákladech řízení bude rozhodnuto konečným rozhodnutím. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 6. 2012 byl rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 13 Cm 138/2019-573 ze dne 30. 6. 2010 v rozsahu částky 343 229 562 Kč s příslušenstvím změněn tak, že se žaloba zamítá, a v rozsahu částky 2 017 993 Kč zrušen - v tomto rozsahu se věc vrátila soudu I. stupně k dalšímu řízení. K částečnému zrušení rozsudku došlo z toho důvodu, že žalobkyně sice podáním ze dne 30. 10. 2009 (č.l. 138 – 154) rozšířila žalobu o částku 2 017 993 Kč, avšak soud I. stupně následně ve věci rozhodl rozsudkem v rozsahu takto rozšířeného návrhu, aniž soud I. stupně svým případným rozhodnutím podle § 95 o.s.ř. posoudil přípustnost takovéto změny návrhu. Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 10. 2012 č.j. 13 Cm 138/2009-732 soud uvedenou změnu žaloby připustil a řízení co do částky 2 017 993 Kč s příslušenstvím zastavil a uložil žalobkyni nahradit žalované na nákladech řízení částku 1 868 254,30 Kč. O výši náhrady nákladů řízení rozhodl soud v souladu s vyhláškou č. 484/2000 Sb., když přiznal částku 892 642,30 Kč za účast u jednání před soudem I. stupně dle výpočtu žalované (na č.l. 639 spisu), náklady odvolacího řízení ve výši 883 860 Kč dle výpočtu žalované (na č.l. 639 – 640 spisu) a dále náklady za opětovné řízení před soudem I. stupně ve výši 91 752 Kč (celkem tedy na nákladech řízení částka 1 868 254,30 Kč). Všechny výroky tohoto usnesení nabyly právní moci, včetně výroku o náhradě nákladů řízení, který byl potvrzen usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 1. 2013 č.j. 6 Cmo 3/2013-764, jímž byla dále žalobkyni uložena povinnost nahradit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 960 Kč. (Usnesení vrchního soudu nabylo právní moci dne 18. 2. 2013.)
6. Rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 3. 2014 č.j. 23 Cdo 1458/2013-795 bylo dovolání žalobkyně proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 6. 2012 č.j. 6 Cmo 314/2010-650 zamítnuto.
7. Nálezem Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017 sp. zn. II. ÚS 2370/14 bylo rozhodnuto, že rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 3. 2014 č.j. 23 Cdo 1458/2013-795 a rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 6. 2012, č.j. 6 Cmo 314/2010-650 bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a oba citované rozsudky byly zrušeny. Z odůvodnění nálezu vyplývá, že vrchní soud a Nejvyšší soud ČR v napadených rozhodnutích dospěly k závěru, že vedlejší účastník (žalovaná) neplatnost lesnických smluv nezpůsobil. Nejvyšší soud ČR to pak v napadeném rozsudku shrnul do závěru publikovaného i v podobě tzv. právní věty, podle kterého: „*Za situace, kdy úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jako orgán dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, veřejnému zadavateli (pozn. zde vedlejšímu účastníkovi) sdělil, že při uzavírání smluv na dodávky komplexních lesnických činností nemá postupovat podle zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách, a veřejný zadavatel proto podle citovaného zákona nepostupoval, ač postupovat měl, nelze dospět k závěru, že způsobil neplatnost smluv uzavřených postupem nesouladným se*

zákonem č. 40/2004 Sb. a že druhé smluvní straně podle ustanovení § 268 obchodního zákoníku odpovídá za škodu.“ Tento závěr akcentuje princip právní jistoty vedlejšího účastníka a byl by opodstatněný ve vertikálních vztazích. V dané věci jde však o vztah horizontální mezi vedlejším účastníkem a stěžovatelkou. Vstřícnost vůči vedlejšímu účastníkovi se v konečném důsledku projeví nepříznivě v právní sféře druhého účastníka horizontálního vztahu (zde stěžovatele). Jednou ze základních premis, z nichž musí vycházet každé soukromoprávní jednání, je princip prevence, popř. minimalizace škody. Každý tedy musí postupovat při uzavírání smluv náležitě obezřetně tak, aby svým jednáním nezavdal příčinu ke vzniku škody a tím i možného sporu. Ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn krajským soudem a vrchní soudem vyplývá, že vedlejší účastník v souladu s principem prevence škod nepostupoval. Nutno zdůraznit, že vedlejšímu účastníkovi nebránil žádná okolnost, aby z opatrnosti postupoval v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, neboť i subjekty, jež nejsou zadavateli podle tohoto zákona, mohou v jeho režimu zakázky zadávat. Tento závěr sice nevyplývá explicitně z tehdy účinného znění zákona, avšak je v daném kontextu zcela logický, neboť jde o proceduru, která je transparentní a tedy žádoucí a která byla zcela jasně zvažována. Šlo tedy o reálnou variantu postupu. Vedlejší účastník tedy, byť objektivně mohl, jednal v rámci režimu méně přísném za současného vědomí toho, že svým jednáním může způsobit absolutní neplatnost lesnických smluv při aplikaci § 90 zákona o veřejných zakázkách. Vedlejší účastník svou volbou vystavil předmětné právní jednání riziku, že bude posléze shledáno neplatným. Ujištění vedlejšího účastníka ze strany ÚOHSu mohou být relevantní v otázce, jak předvídatelné a jak vysoké toto riziko bylo. Závěr vrchního soudu a Nejvyššího soudu ČR v napadených rozhodnutích nicméně vede k tomu, že vedlejší účastník toto riziko podstoupil na úkor někoho jiného, zde stěžovatelky. Ta však o otázce, zda budou lesnické smlouvy uzavřeny v rámci, anebo mimo rámec zákona o veřejných zakázkách, nerozhodovala a z dosavadního dokazování je zjevné, že stěžovatelka nebyla tím, kdo neplatnost lesnických smluv ve smyslu § 268 obchodního zákoníku způsobil (nakolik by mohl být naplněn liberační důvod uvedený v § 268 věta první *in fine* nebylo v napadených rozhodnutích řešeno). Ve svém důsledku soudy v napadených rozhodnutích postavily stěžovatelku do situace, která nenabízí z jejího pohledu smysluplné řešení. Ústavní soud v nálezu spisové značky I. ÚS 2216/09 v bodě 24 zdůraznil, že „pro Ústavní soud je z ústavněprávních hledisek stěžejí akceptovatelný přístup obecných soudů, které svými rozhodnutími ponechali stěžovatelky zcela bez možnosti domáhat se účinné ochrany svých majetkových práv, ačkoliv škody (povinnost vydat pozemky oprávněným osobám) vznikly z příčinné souvislosti s tím, že tyto skutečnosti mocensky a probované státem z předchozích aktiv byly od začátku nesprávné (absolutní neplatnost převodu majetku pro rozpor se zákonem), jim svým se zákonem rozporným jednáním způsobil, bez jejich vlastního přičinění, právě stát.“ Zde vzniklý důvod neplatnosti lesnických smluv přitom obecné soudy v napadených rozhodnutích postavily na roven situaci, kdy neplatnost právního úkonu vznikla z důvodů, které stály mimo sféru vlivu vedlejšího účastníka. V předmětné věci tomu tak však nebylo – byl to právě vedlejší účastník, který byl vystaven riziku neplatnosti lesnických smluv, pokud budou uzavřeny mimo rámec zákona o veřejných zakázkách, a přesto se rozhodl v režimu mimo rámec tohoto zákona je uzavřít. Byl to tedy právě vedlejší účastník, kdo neplatnost těchto smluv způsobil. Tento závěr podporuje i doktrína *the cheapest cost avoider*, dle níž je spravedlivé, aby škodu nesl ten účastník, který mohl škodlivému následku nejsnáze zabránit. To, že tak vedlejší účastník učinil v důvěře ve sdělení ÚOHS, má nepochybně relevanci mezi ním a tímto orgánem veřejné moci, resp. státem, nemůže se však projevit ve vztahu mezi vedlejším účastníkem a stěžovatelkou. Z dosavadního průběhu řízení vyplývá, že tato sdělení ÚOHS se posléze ukázala jako nesprávná a zklamala důvěru vedlejšího účastníka. Toto zklamání je však potřeba řešit tam, kde vzniklo. Ve vztahu mezi vedlejším účastníkem a stěžovatelkou musí vedlejší účastník nést následky toho, že byl ve své důvěře někým jiným zklamán. Tento závěr odpovídá doktríně, že zklamanou důvěrou je třeba argumentovat tam, kde byla zklamána, a probované Ústavním soudem např. v otázce dobré víry třetí osoby nabývající vlastnické právo od nevlastníka. Předmětná stanoviska ÚOHS, která se posléze ukázala jako nesprávná, mohou mít pro vedlejšího účastníka svoji relevanci v jiném řízení.

V tomto kontextu je tedy nutno přisvědčit stěžovatelčině námitce, v níž uvádí, že vedlejší účastník svým jednáním způsobil neplatnost lesnických smluv podle § 268 obchodního zákoníku neboť, aby bylo možno vyústění předmětného sporu mezi stěžovatelkou a vedlejším účastníkem považovat za ústavně konformní, je nutné, aby interpretace tohoto ustanovení obchodního zákoníku vycházela z výše zmíněného principu minimalizace škod. Ostatně, jak uvádí stěžovatelka, ustanovení § 268 obchodního zákoníku zakotvuje objektivní charakter odpovědnosti za způsobenou škodu a text zákona je třeba vykládat ve smyslu kauzality, nikoliv ve smyslu zkoumání subjektivní stránky odpovědnosti, tedy zavinění, které je v případě objektivní odpovědnosti zcela nepodstatné. Jakýkoliv objektivní vztah toho, kdo způsobil neplatnost právního úkonu, k této neplatnosti je zcela irelevantní. Bez ohledu na to, jaký je důvod neplatnosti, je nutno zkoumat, která ze stran právního úkonu neplatnost vyvolala, na čí straně tento důvod je, a to vždy bez ohledu na zavinění. Jinak řečeno, je nutno zkoumat, která z kontraktačních stran neplatnost úkonu způsobila, aby mohla být vyvozena právní odpovědnost. Koncept objektivní odpovědnosti v obchodněprávních vztazích navíc plně odpovídá profesionalitě vztahů uzavíraných v režimu obchodního zákoníku. V předmětném sporu je tedy zjevné, že důvod neplatnosti právního úkonu spočíval na straně vedlejšího účastníka, který nerespektoval princip minimalizace škod a musí tedy čelit nepříznivým následkům svého jednání a odpovídat za škodu tímto jednáním případně způsobenou. Jestliže obecné soudy v napadených rozsudcích fakticky přenesly nepříznivé následky jednání vedlejšího účastníka na stěžovatelku, přičemž na základě této chybné teze jí neposkytly soudní ochranu, zasáhly do jejího práva na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny. Ústavní soud na základě výše uvedeného uzavřel, že jestliže tvrzená škoda vznikla, stalo se tak v důsledku porušení povinnosti vedlejšího účastníka uzavírat smlouvy zákonem předepsaným postupem, přičemž bude věcí dalšího řízení před obecnými soudy, zda došlo k zásahu do vlastnického práva stěžovatelky, popř. do jejího legitimního očekávání na plnění ze smluv.

8. V dalším řízení rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 1. 2020 č.j. 6 Cmo 314/2010-837 byl rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 6. 2010 č.j. 13 Cm 138/2009-573 potvrzen, tzn. že tímto druhým rozhodnutím vrchní soud potvrdil mezitímní rozsudek soudu I. stupně o tom, že žaloba žalobkyně proti žalované je co do základu nároku po právu.
9. Rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 4. 2021 č.j. 31 Cdo 38/2021-880 byly rozsudky Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 1. 2020 č.j. 6 Cmo 314/2010-837 a Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 6. 2010 č.j. 13 Cm 138/2009-573 zrušeny a věc byla vrácena Krajskému soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení. Z odůvodnění citovaného rozsudku vyplývá, že Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 30. 6. 2017, sp. zn. II. ÚS 2370/14 vyslovil závazný právní názor, podle něhož důvod neplatnosti právního úkonu spočíval na straně vedlejšího účastníka, který nerespektoval princip minimalizace škod, a musí tedy čelit nepříznivým následkům svého jednání a odpovídat za škodu tímto jednáním případně způsobenou, a že jestliže tvrzená škoda vznikla, stalo se tak v důsledku porušení povinnosti vedlejšího účastníka uzavírat smlouvy zákonným předepsaným postupem. Nejvyšší soud ČR se proto odchýlil od svého dosavadního závěru, dle něž za situace, kdy Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jako orgán dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, veřejnému zadavateli (žalované) sdělil, že nemá při uzavírání smluv na dodávky komplexních lesnických činností postupovat podle zákona č. 40/2004 Sb., a veřejný zadavatel proto podle citovaného zákona nepostupoval, ač jako veřejný zadavatel postupovat měl, nelze dospět k závěru, že způsobil neplatnost smluv uzavřených postupem nesouladným se zákonem č. 40/2004 Sb. a že druhé smluvní straně podle ustanovení § 268 obch. zákoníku odpovídá za škodu. Dále se Nejvyšší soud ČR vyjádřil k posouzení otázky naplnění liberačního důvodu podle § 268 obch. zákoníku s ohledem na vědomost právních předchůdců žalobkyně o neplatnosti lesnických smluv tvrzenou dovolatelem, když uvedl: Nejvyšší soud se otázkou liberace podle § 268 obch. zák. zabýval např. v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 32 Odo 1087/2006. Podle závěrů tohoto rozhodnutí zakládá-li ustanovení § 268 obch. zák. liberační důvod z odpovědnosti škůdce (osoby, která způsobila neplatnost právního úkonu) na tom, že poškozený

(osoba, které byl právní úkon určen) o neplatnosti právního úkonu věděl (oproti odkazovaným případům, kdy nejen „věděl“, ale též „měl, mohl či musel vědět“), pak je rozhodující pouze skutečná (faktická) vědomost poškozeného o neplatnosti právního úkonu a nelze ji dovozovat z toho, co by jako „průměrný“ podnikatel za daných okolností vědět mohl, měl či musel. Skutečnou vědomost o neplatnosti právního úkonu, totiž vědomost o tom, že nastala skutečnost způsobilá založit (mít za následek) neplatnost právního úkonu, však nelze vykládat ani jako pouhé podezření či předpoklad, že důvod neplatnosti nastal, ale ani jako utvoření právního závěru (vlastní právní kvalifikace) poškozeného o tom, že právní úkon, který mu byl určen, je neplatný. Postačuje, aby skutkové okolnosti, o nichž ví jako o možném důvodu neplatnosti, byly způsobilé závěr o neplatnosti právního úkonu učinit (srov. *mutatis mutandis* rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2003, sp. zn. 21 Cdo 210/2003). Nejvyšší soud dále ve svém rozsudku ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 23 Cdo 431/2010 při posuzování liberačního důvodu podle § 268 obch. zák. dospěl k závěru, podle něhož založil-li odvolací soud v tam posuzované věci svůj závěr o existenci liberačního důvodu (vědomosti poškozeného o neplatnosti smlouvy) pouze na závěru, že v případě dvoustranného právního úkonu, který byl učiněn v rozporu se zák. č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, lze jen stěží dovodit nevědomost žalobce o její neplatnosti, je zřejmé, že nezkoumal, zda žalobci byly známy takové skutkové okolnosti, které by byly důvodem pro neplatnost smlouvy vyplývající zejména z předmětné smlouvy, popř. z okolností vyplývajících při jejím uzavírání, tedy jeho vědomosti o její neplatnosti. Pro posouzení, zdali je dán důvod liberace, je proto třeba zkoumat konkrétní skutkové okolnosti, o nichž žalobkyně případně ví jako o možném důvodu neplatnosti. Pro takové posouzení mohou být významné konkrétní okolnosti jednání mezi stranami před uzavřením smlouvy, případná vědomost konkrétních osob jednajících za obě strany smlouvy a dále i např. posouzení, jak namítá dovolatel, zdali možné riziko absolutní neplatnosti smlouvy z důvodu postupu mimo režim zákona o zadávání veřejných zakázek bylo v době uzavření smlouvy veřejně diskutovaným tématem v daném lesnickém odvětví, a to do té míry, že poškozené osoby si v daném konkrétním případě byly rizika neplatnosti právního úkonu vědomy již v době uzavírání smluv. Vzhledem k tomu, že právní posouzení podmínek liberace učiněné odvolacím soudem je neúplné, tudíž nesprávné, je naplněn dovolací důvod. V dalším řízení přitom nelze přehlédnout ani argumentaci, kterou použil Ústavní soud v usnesení ze dne 5. 9. 2012, sp. zn. II. ÚS 244/2012 (a k níž se Ústavní soud nevymezil ani v pro tuto věc rozhodném nálezu ze dne 20. 6. 2017 sp. zn. II. ÚS 2370/14), podle níž úvaha, vycházející z úsudku, že vedlejší účastník porušil zákon o veřejných zakázkách, přičemž jeho (případně) neznalost zákona jej neomlouvá, by však vedla k závěru, že stěžovatelka uzavřela s vedlejší účastníkem předmětné smlouvy, přestože musela vědět, že její smluvní partner nedodržel zákonný postup při zadání veřejné zakázky (neboť ani stěžovatelku její případná neznalost zákona neomlouvá). Pokud by totiž mělo být ustanovení § 268 obch. zák. interpretováno tak, že vedlejší účastník musel o porušení zákona o veřejných zakázkách vědět (navzdory tehdejšímu opačnému stanovisku ÚOHS), neboť neznalost zákona jej neomlouvá, bylo by současně nutno podle Ústavního soudu konstatovat, že je zde dán tímto ustanovením předvídaný liberační důvod, jelikož by se uplatnila presumpce, že o porušení zákona musela vědět i stěžovatelka, protože ani ji by tím pádem neznalost zákona omlouvat nemohla. Dále Nejvyšší soud upozornil, že při vydání mezitímního rozsudku ve sporech o náhradu škody je třeba se vypořádat s posouzením všech zákonných podmínek odpovědnosti za škodu kromě její výše, tzn. posouzení, zda došlo k protiprávnímu jednání, zda vznikla škoda (majetková újma) a zda existuje příčinná souvislost mezi jednáním škůdce a vznikem škody. Součástí takového posouzení je i otázka případné liberace, kterou se odvolací soud dosud podrobněji nezabýval. V projednávané věci dosud nebyla nijak posouzena ani příčinná souvislost s jednotlivými uplatněnými škodami (včetně ze samé podstaty sporného ušlého zisku), ani přesný rozsah škodního následku u těchto jednotlivých škod.

10. Na základě naposledy citovaného rozsudku se tak věc vrátila soudu I. stupně, přičemž soud prvního stupně byl při vydání tohoto rozsudku vázán shora citovanými závěry Ústavního soudu a Nejvyššího soudu ČR.
11. S ohledem na to, že ve věci bylo již vydáno několik rozhodnutí, soud na tomto místě neuvádí podrobně zjištěný skutkový stav, ale pouze podstatné důvody rozhodnutí.
12. Žalovaná uzavřela s právními předchůdkyněmi žalobkyně lesnické smlouvy, a to v režimu obchodního zákoníku, avšak mimo právní rámec zákona o veřejných zakázkách, byť sama měla pochybnosti, zda není zadavatelem podle uvedeného zákona. O jejích pochybnostech svědčí její postup spočívající v neformálních konzultacích s ÚOHS. Žalovaná se nakonec rozhodla postupovat mimo režim zákona o veřejných zakázkách. Po uzavření předmětných smluv s právními předchůdkyněmi žalobkyně vyšlo najevo, že lesnické smlouvy jsou absolutně neplatné, neboť žalovaná je skutečně zadavatelem podle zákona o veřejných zakázkách. V důsledku neplatnosti lesnických smluv, měla vzniknout žalobkyni (jeho právním předchůdcům) škoda, která je předmětem tohoto řízení. Soud vychází z § 268 obch. zákoníku platného v rozhodném období, podle něhož, kdo způsobí neplatnost právního úkonu, je povinen nahradit škodu osobě, které byl právní úkon určen, ledaže tato osoba o neplatnosti právního úkonu věděla. Uplatňovaná odpovědnost za škodu způsobenou neplatností právního úkonu není odpovědností kontraktní a neplyne z porušení smluvní povinnosti, ale jde o odpovědnost delikttní. Zvláštní právní úprava v § 268 obch. zákoníku potom, odlišně od obecné právní úpravy, řeší samotný protiprávní úkon a případné liberační důvody. Ze závěrů nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2370/14 jednoznačně vyplývá závěr, že tím, kdo způsobil neplatnost lesnických smluv je žalovaná. V řízení byly k důkazu ve vztahu ke každé řešené smluvní územní jednotce provedeny lesnické smlouvy, a sice rámcové smlouvy na dodávky komplexních lesnických činností a navazující smlouvy o provádění pěstebních činností, o provádění těžebních činností o prodeji dříví, na jejichž základě měly lesnické společnosti provádět v lesnických smlouvách specifické činnosti po dobu 8 let. Mezi stranami je nesporné (viz protokol o jednání z 19. 11. 2009), že podpisu u lesnických smluv předcházela dvě výběrová řízení vyhlášená dne 15. 12. 2004 a 22. 6. 2005 mimo režim ZVZ. K důkazu byly provedeny dopisy žalované vůči lesnickým společnostem, prostřednictvím kterých žalovaná oznámila lesnickým společnostem, že ÚOHS dospěl rozhodnutím ze dne 21. 1. 2006 k závěru, že žalovaná porušila uzavřením lesnickým smluv zákon, když nepostupovala podle ZVZ, v důsledku toho jsou lesnické smlouvy neplatné ve smyslu § 90 odst. 1 ZVZ. S odkazem na tento jím způsobený právní stav žalovaná oznámila lesnickým společnostem, že od 1. 1. 2007 jednostranně ukončuje plnění dle lesnických smluv. V souladu s tímto oznámením žalovaná také fakticky postupovala a plnění ukončila. Důvodem ukončení plnění lesnických smluv byla skutečnost, že žalovaná, ač k tomu byla ze zákona povinna, nevyhlásila výběrové řízení podle ZVZ. A byť žalovaná učinila výběr lesnických společností jako svých dodavatelů, podle přinejmenším stejně přísných pravidel Evropské komise pro zadávání veřejných zakázek, formálně svým porušením zákona způsobila, že lesnické smlouvy nemohly být naplněny. Mezi stranami není sporu o tom, že lesnické společnosti pro žalovanou na základě lesnických smluv po 31. 12. 2006 žádnou činnost nevykonávaly. V daném případě se jedná o objektivní odpovědnost žalované, tj. za výsledek, bez ohledu na její zavinění. Ač bylo po skutkové stránce zjištěno, že žalovaná sama přinejmenším do okamžiku vyhlášení rozhodnutí ÚOHS ze dne 27. 1. 2006 nevěděla, že by byla zadavatelem podle ZVZ, v právní rovině Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. II. ÚS 2370/14 zdůraznil, že se toho nemůže vůči žalobkyni nijak dovolávat, právě proto, že je její odpovědnost objektivní a důsledky svého protiprávního jednání žalovaná nemůže na žalobkyni nijak přenášet. Zcela účelová je pak argumentace žalované, že k ukončení lesnických smluv došlo konkludentně dohodou, neboť dohoda předpokládá vůli obou zúčastněných stran a tato vůle nebyla na straně žalobkyně soudem zjištěna a nelze ji ani předpokládat. Nemíjí důvodu, proč by žalobkyně sama souhlasila s ukončením smluv, které jí do budoucna zajišťovaly možnost podnikání v jednotlivých SÚJ a realizaci zisku. Zároveň bylo z dopisů právní předchůdkyně žalobkyně a lesnických

společností (učiněných v reakci na výzvu žalované k ukončení spolupráce) zjištěno, že tyto vyzvaly žalovanou o plnění z lesnických smluv.

13. Následující rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze 14. 4. 2021 sp. zn. 31 Cdo 38/2021 podepsanému soudu uložil, aby dále zkoumal, zda vznikla škoda, zda existuje příčinná souvislost mezi jednáním škůdce a vznikem škody, když součástí takového posouzení je i otázka případné liberace, kterou se odvolací soud dosud podrobněji nezabýval, a vzhledem k tomu, že soud již nyní nerozhodoval formou mezitimního rozsudku, musel se zabývat i otázkou výše škody.
14. Pro uplatnění liberačního důvodu podle druhé části věty první § 268 obch. zákoníku by v řízení muselo být prokázáno, že žalobkyně o neplatnosti lesnických smluv v době jejich uzavření věděla. Rozhodující je pouze skutečná faktická vědomost poškozeného o neplatnosti právního úkonu a nelze ji dovozovat z toho, co by jako průměrný podnikatel za daných okolností vědět mohl, měl, či musel. Skutečnou vědomost o neplatnosti právního úkonu, totiž vědomost o tom, že nastala skutečnost způsobilá založit (mít následek) neplatnost právního úkonu, však nelze vykládat ani jako pouhé podezření či předpoklad, že důvod neplatnosti nastal, ale ani jako utvoření právního závěru (vlastní právní kvalifikace) poškozeného o tom, že právní úkon, který mu byl určen, je neplatný (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3658/2015). Sama žalovaná v celém průběhu řízení konzistentně opakuje, že o neplatnosti lesnických smluv v okamžiku jejich uzavření nevěděla ani ona, ač se to týkalo jejích vlastních poměrů. Žalovaná opakovaně tvrdí, že se o důvodu neplatnosti lesnických smluv dozvěděla až z rozhodnutí ÚOHS ze dne 27. 1. 2006 a rovněž žalovaná tvrdí to, že změna názoru ÚOHS v lednu 2006 na její status jako veřejného zadavatele byla krajně překvapivá (vzhledem k dřívějším odlišným stanoviskům ÚOHS, podle kterých žalovaná sama v době uzavření lesnických smluv postupovala). O tom, že by měla být žalovaná kvalifikovaná jako veřejná zadavatelka, tedy v době uzavření lesnických smluv prokazatelně nevěděla nejen ona sama, ale ani ÚOHS, jakožto specializovaný orgán státní správy v oblasti zadávání veřejných zakázek, ani Ústav státu a práva a ani jiní právní odborníci specializovaní v oboru veřejných zakázek. Tvzení žalované, že lesnické společnosti naopak měly vědomost o neplatnosti lesnických smluv, by pak vedlo k absurdnímu a zcela nelogickému závěru, že jediný, kdo měl o neplatnosti lesnických smluv vědět, byly lesnické společnosti. Dobová stanoviska a rozhodovací praxe ÚOHS skutkově v otázce faktické absence vědomí o neplatnosti lesnických smluv svědčí žalobkyni stejně jako žalované. Jakýkoliv jiný závěr by byl projevem libovůle a nespravedlivě by favorizoval žalovanou, která je původcem protiprávního stavu, a žalobkyni by zanechával v bezvýhodné situaci, což kritizoval ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. II. ÚS 2370/14. Názor, že žalovaná není zadavatelem dle ZVZ, ÚOHS konzistentně prezentoval v průběhu celého roku 2005, kdy byly lesnické smlouvy uzavírány, a to nejen v korespondenci se žalovanou, ale i v odůvodnění veřejně publikovaných správních rozhodnutí. A na tento názor ÚOHS se žalovaná konzistentně v průběhu celého roku 2005 odvolávala, zakázky v režimu ZVZ nevyhlásila, ač tak učinit mohla, a tím na sebe žalovaná i z vlastní vůle převzala právní rizika, včetně objektivní odpovědnosti za důsledky svého právního omylu. Žalovaná navíc při uzavírání lesnických smluv výslovně ujistila lesnické společnosti, že v souvislosti s jejich uzavřením (březen a říjen 2005) a jejich plněním, neporuší žádný právní předpis, tj. ani ZVZ (viz článek 2.2 rámcových smluv). I podle rozhodovací praxe Ústavního soudu musí být v materiálním právním státě poskytnuta právní ochrana osobě (zde lesnickým společnostem), která učinila právní úkon s důvěrou v určitý jí druhou stranou (zde žalovanou) prezentovaný skutkový stav. Právě svým prohlášením žalovaná také fakticky vyloučila možnost dovolávat se vůči lesnickým společnostem opaku, tj. jejich faktického vědomí o neplatnosti. Pokud se toho v tomto řízení nyní dovolává, lze pohlížet na její jednání jako přinejmenším nepoctivé dle § 6 odst. 1 a 2 a § 8 o.z., které jsou v souladu s § 3030 závazné i pro posouzení vztahů založených podle dřívější právní úpravy. Předmětným prohlášením žalované byla pro účely dalšího posuzování právních poměrů stran fakticky a nepochybnitelně přenesena ze žalované na lesnické společnosti dobrá víra žalované v platnost lesnických smluv, potažmo byla utvrzena jejich vlastní dobrá víra. Zároveň byla konstituována

žalovanou nevyvratitelná domněnka vědomí (spoléhání se) lesnických společností o právní bezvadnosti lesnických smluv v okamžiku jejich uzavření. Ze všech těchto důvodů tedy nemůže dojít k naplnění liberačního důvodu podle § 268 obch. zákoníku, tj. skutečnosti, že lesnické společnosti o neplatnosti lesnických smluv v době uzavření věděly. V dané záležitosti se jedná o otázku skutkovou a nikoliv právní. Žalovaná se odvolávala na korespondenci společnosti Lesy Tábor, a.s., ale soud ani z této korespondence závěr o vědomosti lesnických společností o neplatnosti lesnických smluv neučinil (soud obsah dopisu hodnotí jako zjištění právního názoru společnosti Lesy Tábor, a.s., nikoliv zjištění jejího vědomí o neplatnosti smlouvy). Rovněž nelze přehlédnout další, již ve věci zmíněné skutkové závěry, dle nichž lesnickým společnostem vzhledem k fakticky dominantnímu (monopolistickému) postavení žalované nezbývalo nic jiného, než přijmout podmínky, za kterých žalovaná výběrová řízení vyhlašovala, pokud se chtěli realizovat v předmětu svého podnikání. Nelze tak dopady vlastního rozhodnutí žalované přenášet na fakticky závislé lesnické společnosti, které neměly jinou možnost, než jednání žalované (uzavírání lesnických smluv mimo ZVZ) akceptovat, pokud chtěly vykonávat svou činnost.

15. Pokud jde o výši škody, tak žalobkyně se domáhala skutečné škody v podobě nákladů na odstupné zaměstnancům ve výši 8 164 000 Kč a v podobě nákladů na právní služby ve výši 8 273 562 Kč. Byť ze zpráv auditora soud zjistil, že auditor ověřil přehled vyplaceného odstupného zaměstnancům lesnických společností a přehled nákladů právních služeb s tím, že tyto jsou evidovány v účetnictví lesnických společností v roce 2006 a 2007, není dle názoru soudu výše skutečné škody jednoznačně a spolehlivě prokázána, a to ani v části odstupného zaměstnanců, jejíž výši potvrdil znalec Ing. Jiří Hlaváč ve svých znaleckých posudcích, ani v části nákladů na právní služby, jejíž výši potvrdila advokátní kancelář Brzobohatý Brož & Honsa v.o.s. Navíc nelze ani dospět k závěru, že by byla dána příčinná souvislost mezi touto skutečnou škodou a neplatností lesnických smluv, když podkladové materiály pro výpočet této skutečné škody již žalobkyně nemá k dispozici (s ohledem na délku řízení byly skartovány) a nelze tak posoudit, zda opravdu museli být konkrétní zaměstnanci propuštěni a zda poskytnuté právní služby byly účelně vynaloženy. Soud žalobkyni poučil, že tuto škodu prokázanou nemá, a žalovaná další důkazy k prokázání této škody soudu neoznačila, žalobkyně se dovolávala shovívavosti soudu. (Při výslechu soudem znalec uvedl, že měl jako podklad pro zpracování znaleckých posudků vždy mzdovou evidenci příslušné lesnické společnosti, která je již skartována, a výši odstupného dopočítával z podkladů, které měl v době zpracování znaleckých posudků k dispozici. Skutečnost, zda lesnické společnosti neměly pro zaměstnance jiné uplatnění, znalec nezkoumal, předpokládal, že neměly, když byli propuštěni.) V této části (tj. co do částky 16 437 562 Kč s příslušenstvím) tak soud žalobu zamítl (výrok III. tohoto rozsudku).
16. Pokud jde o výši ušlého zisku, žalobkyně se domáhá částky 326 092 000 Kč, když tato částka představuje diskontovaný (snížený) ušlý zisk. Jde o veličinu, která byla zjištěna znalcem v jeho znaleckých posudcích (pro každou lesnickou společnost zvlášť), a to v oblasti ekonomické teorie i praxe naprosto běžným postupem, aby mohla být pro účely uplatnění nároku potvrzena celková ekonomická újma ke konkrétnímu časovému okamžiku. Diskontací znalec v souladu se standardními ekonomickými postupy zohlednil cenu peněz. Vzhledem k tomu, že znalec svojí výpovědí ztvrdil znalecké závěry, a to jednoznačně a přesvědčivě při jednáních soudu dne 8. 12. 2021, má soud výši ušlého zisku za jednoznačně prokázanou. Znalecké posudky byly vyhotoveny bez doložky dle ustanovení § 127a o.s.ř. (toto ustanovení v o.s.ř. v době zpracování znaleckých posudků neexistovalo), znalec tyto doložky posléze doplnil (soud má za to, že tento způsob je přípustný). Byť s ohledem na délku tohoto řízení, kdy již proběhlo celé období, za které se žalobkyně domáhá ušlého zisku, by přicházelo v úvahu vypracování nového znaleckého posudku na výši ušlého zisku, je soud toho názoru, že toto bylo pro věc nadbytečné, neboť v řízení nevznikly žádné pochybnosti o správnosti závěrů znalce. Postup žalobkyně, která žalobu uplatnila ušlý zisk za celé žalované období, je v souladu s právní úpravou a nelze žalobkyni nutit k tomu, aby ušlý zisk uplatňovala postupně. Námitky žalované v tomto směru jsou pouze účelové. Navíc z doplňujících

vyjádření znalce a analýz vyplývá, že za nerealizované období lesnických činností dle lesnických smluv by lesnické společnosti dosáhly zisku 384 441 000 Kč, což žalobkyně od začátku tohoto řízení prezentovala. Žalovaná jiný znalecký posudek k otázce výše škody nepředložila, ani jeho vypracování nenavrhl. Pokud žalovaná namítala, že posudky byly vypracovány v roce 2008 a nemusí tedy zohledňovat faktické skutečnosti (orkán Kyrill, hospodářskou krizi), které nastaly po jejich vypracování, tak i tyto námitky pokládá soud za účelové, neboť správnost a aktuální využitelnost závěrů znaleckých posudků pro probíhající řízení i rozhodnutí soudu ztvdil znalec při svém výsledku na jednání dne 8. 12. 2021. Kromě toho znalec ztvdil i svou doplňující analýzu ze dne 26. 7. 2021, z níž plyne, že když znalec závěry svých posudků aktualizoval v návaznosti na okolnosti a vývoj trhu, k němuž došlo po rozhodném datu pro vypracování znaleckých posudků, odlišnost údajů vyplývajících z následného vývoje oproti předpokladům predikovaných ve znaleckých posudcích v roce 2008 podle zjištění znalce vedlo k závěru, že způsobená ekonomická újma (ušlý zisk) lesnických společností by byla dokonce ještě vyšší než podle znaleckých posudků. V průvodním dopise znalce k analýze ze dne 3. 12. 2021 znalce vysvětluje, že s přihlédnutím k pozdějším údajům ušel lesnickým společnostem fakticky zisk ve výši 473 266 000 Kč, což představuje částku 78 825 000 Kč, na jejíž úhradu by žalobkyně měla nárok z titulu odpovědnosti žalované za ušlý zisk lesnických společností. Tuto možnost však žalobkyně efektivně ani neměla, neboť soudní řízení bylo pravomocně a pro žalobkyni nepříznivě ukončeno dne 4. 6. 2012. V mezidobí do nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2370/14, který byl vyhlášen o pět let později (dne 20. 6. 2017), efektivně proběhly promlčecí lhůty. Skutečný rozsah způsobené škody na straně lesnických společností však byl podstatně vyšší. Na místo zisku přitom v rozhodném období 2007 – 2013 lesnické společnosti dosáhly ztráty, jejíž výše činila minus 378 000 000 Kč. Tuto skutečnost, stejně jako fakt, že tato faktická ztráta lesnických společností byla způsobena zhoršením ekonomických podmínek pro výkon lesnických činností v období po ukončení lesnických smluv v důsledku chování žalované, opět ztvdil znalec analýzami z 3. 12. 2021, 21. 2. 2022 a svojí výpovědí na jednání dne 8. 12. 2021. Stejně tak soud pokládá za účelové námitky žalované, že podle lesnických smluv byla žalovaná oprávněná vynuocovat čtvrtletně nové cenové podmínky pod hrozbou ukončení lesnických smluv a tím se snaží zpochybnit výpočet ušlého zisku. Tyto námitky žalované jsou však pouze hypotetické, neboť nelze nijak objektivně zjistit, jak by běžel stav věcí v případě, kdy by lesnické smlouvy byly platně uzavřeny. Pokud by však žalovaná jako dominantní subjekt v rámci hospodářské soutěže a silnější partner hodlala vynuocovat pro sebe lepší podmínky na úkor lesnických společností jako slabších a fakticky závislých smluvních stran, porušovala by zákon a zároveň uzavřené lesnické smlouvy. Lze odkázat na například článek 6.1 rámcových smluv, podle kterého musí být požadavky smluvních stran při stanovování cen v souladu se zásadami poctivého obchodního styku, či na článek 6.5 rámcových smluv, který při stanovování cen garantuje lesnickým společnostem jako minimum pokrytí nákladů a přiměřený zisk. Žalovaná byla povinna naplňovat i tato ustanovení lesnických smluv a nemohla si svévolně vynuocovat pro ní výrazně výhodnější podmínky na úkor lesnických společností.

17. Pro náhradu škody dle § 268 obch. zákoníku platí obdobně ustanovení o náhradě škody způsobené porušením smluvní povinnosti § 373 a násl. obch. zákoníku, podle něhož kdo poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinen nahradit škodu tím způsobenou druhé straně, ledaže prokáže, že porušení povinnosti bylo způsobeno okolnostmi vylučujícími odpovědnost. Takové okolnosti v řízení tvrzeny nebyly. Podle § 378 obch. zákoníku se škoda nahrazuje v penězích. Podle § 379 obch. zákoníku se nahrazuje skutečná škoda a ušlý zisk. Podle ustanovení § 384 odst. 1 obch. zákoníku je osoba, které hrozí škoda, povinna s přihlédnutím k okolnostem případu učinit opatření potřebné k odvrácení škody nebo k jejímu zmírnění. Povinná osoba není povinna nahradit škodu, která vznikla tím, že poškozený tuto povinnost nesplnil.
18. Žalovaná se bránila ustanovení § 384 obch. zákoníku tedy tím, že zjištěnou výši škody, tedy ušlý zisk, je třeba krátit o údajný zisk, který měly lesnické společnosti realizovat z činnosti pro žalovanou na základě smluv uzavřených v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013. V první řadě je třeba zdůraznit,

že jakékoliv plnění pro žalovanou neznamena, že škoda z ukončení lesnických smluv nevznikla nebo vznikla v menším rozsahu. Vzniku této škody mohla předejít jen žalovaná, pokud by lesnické smlouvy uzavřela v režimu ZVZ, v čemž jí nic nebránilo. Lesnické společnosti nemohly škodě předejít, protože jim nezbývalo než se podrobit způsobu kontraktace, kterou žalovaná vědomě zvolila mimo režim ZVZ. Ani žalovaná netvrdí, co měly a mohly lesnické společnosti učinit, aby jim zisk z lesnických smluv neušel. Na místo toho teoretizuje o údajném zisku z jiných kontraktů, aniž by však vysvětlila a prokázala kauzalitu, včetně toho, že by tyto kontrakty nemohly lesnické společnosti naplňovat vedle lesnických smluv. Obrana žalované je však vyvrácena zjištěním, že v rozhodném období 2007 – 2013 byly lesnické společnosti v kumulované ztrátě ve výši minus 378 000 000 Kč, a to v důsledku změněné situace na trhu s lesnickými činnostmi, kterou po ukončení lesnických smluv vyvolala žalovaná (viz analýzy TPA z 3. 12. 2021 a 21. 2. 2022 a výpověď znalce dne 8. 12. 2021). Celková škoda způsobená lesnickým společností žalovanou je tak představovaná kumulovanou ztrátou lesnických společností 378 000 000 Kč (skutečná škoda) a zjištěným celkovým ušlým ziskem lesnických společností ve výši 473 000 000 Kč z důvodu nemožnosti realizovat lesnické smlouvy po celou dobu a činí tedy celkem 851 000 000 Kč. Ušlý zisk uplatněný projednávanou žalobou tedy tvoří pouhou menší část této škody. V řízení byl účetními závěrkami spolehlivě prokázána skutečnost, že v rozhodném období 2007 – 2013 byly lesnické společnosti v kumulované ztrátě. Pro lesnické společnosti byla žalovaná dominantním obchodním partnerem. Soutěžně dominantní chování žalované na trhu mělo dodavatelské subjekty lesnické společnosti nevyjímaje, zásadní vliv. I znalec potvrdil, že mezi žalovanou a dodavatelskými subjekty lesnických společností nedocházelo ve zkoumaných letech 2007 – 2013 ke spravedlivé distribuci ekonomického potenciálu trhu. Největší lesnické společnosti (Less & Forrest, s.r.o. a CE WOOD, a.s.) se v důsledku poměrů nastavených žalovaným dokonce dostaly v tomto období do úpadku a prošly insolvencí. Snaha žalované označit za viníka hospodářských potíží lesnické společnosti celkovou situací na příslušném trhu ostře kontrastuje s rekordním provozním ziskem žalované ve výši 14,351 miliard Kč, kterého dosáhla v období 2007 – 2013, poté, co nově nastavila podmínky na daném trhu. Žalovaná nemůže tak spravedlivě k tíži žádné z lesnických společností namítat, pokud v důsledku existující hospodářské situace v jakémkoliv rozsahu omezila nebo ukončila svou činnost, neboť za daných podmínek (prohlubující se ztráta) jde právě o projekt předcházení dalším škodám, na které žalovaná paradoxně sama upozorňuje. Žalovaná se tak nemůže úspěšně dovolávat ani toho, že lesnické společnosti měli nezávisle na žalované pokračovat v některých dalších činnostech, např. dřevařské výrobě. I tyto procesy byly hospodářsky závislé na hlavních kontraktech se žalovanou, a pokud by byly ukončeny nebo omezeny, tak výlučně z důvodu ztráty hospodářské smysluplnosti. Pokud žalovaná ve své obraně uvedla částku, jedná se o tvrzené obraty, nikoliv zisky lesnických společností. Pro prokázání zisku lesnických společností v období po roce 2007 – 2013 navrhla žalovaná zpracování dalšího znaleckého posudku. Soud tento důkaz pro nadbytečnost zamítl, neboť v řízení byly prokázány v daném období faktické ztráty lesnických společností. Pokud v daném období některá lesnická společnost ukončila svoji činnost, chovala se tak v rámci své prevenční povinnosti. Znalec rovněž upozornil na zásadní nesprávnosti a chyby výpočtů údajných zisků dosažených lesnickými společnostmi ze zakázek pro žalovaného v letech 2007 – 2013, kterých se dopustila žalovaná (viz stanovisko znaleckého ústavu TPA ze dne 21. 2. 2022). Navíc se soud ztotožňuje s názorem žalobkyně, že i kdyby navazující vztahy byly pro lesnické společnosti hospodářsky výhodné, bylo by nutné jakýkoliv zisk, o který by měla být snižována škoda uplatněná v tomto řízení, nutno odečítat nejprve od skutečné škody, tj. od částky 851 000 000 Kč. Žalovaná by tak v řízení musela prokázat reálný zisk lesnických společností z obchodu ve výši 525 000 000 Kč a vyšší, což je vyloučené již ve světle samotných tvrzení žalované.

19. K procesní obraně v podobě započtení žalované soud uvádí, že společnost WOTAN WOOD, a.s. v likvidaci je odlišným právním subjektem od žalobkyně, již pro tuto odlišnost subjektu nelze pohledávky započíst, neboť absentuje vzájemnost. Způsobilst k započtení je ovšem vyloučena i proto, že žalovaná nenotifikovala bez zbytečného odkladu ve smyslu § 529 odst. 2 obč. zák.

právnímu předchůdci žalobkyně (jakožto postupníkovi) existenci své pohledávky. Oznámení žalované ze dne 19. 1. 2022 nelze považovat za učiněné bez zbytečného odkladu, neboť od roku 2008, kdy měla pohledávka žalobkyně vzniknout, resp. od roku 2009, kdy došlo k postoupení nároku na náhradu škody, který žalobkyně jako právní nástupkyně postupníka (společnosti Jihočeské lesy České Budějovice, a.s.) v tomto řízení uplatňuje, uplynulo více než 13 let.

20. S ohledem na shora uvedené soud žalobě co do částky 326 092 000 Kč s příslušenstvím (ušlý zisk) vyhověl (výrok II. tohoto rozsudku). Žalovaná způsobila neplatnost lesnických smluv a odpovídá tak za způsobenou škodu žalobkyni dle ust. § 268 obch. zákoníku. Vědomí žalobkyně o neplatnosti lesnických smluv nebylo v řízení prokázáno. Výše škody pro každou lesnickou společnost byla zjištěna znaleckým posudkem. Příčinná souvislost mezi neplatností lesnických smluv a výší škody je dána, neboť pokud by byly lesnické smlouvy platně uzavřeny, realizovaly by lesnické společnosti na jejich základě v letech 2007 až 2013 zisk dle predikce znaleckých posudků. Tato příčinná souvislost není přetržena ani ukončením činnosti některých lesnických společností, neboť ušlý zisk, kterého se žalobkyně domáhá, byl určen ke dni 30. 9. 2008 a ze své podstaty se jedná o zisk, kterého by lesnické společnosti byly dosáhly v letech 2007 – 2013 při platnosti lesnických smluv. Dosahovaly-li by lesnické společnosti predikovaného zisku v letech 2007 -2013, nedostaly by se do ztráty a neutlumovaly by svou činnost. Vzhledem k tomu, že výši ušlého zisku znaly lesnické společnosti již ke dni 30. 9. 2008 a v této výši ji uplatnily u žalované, která ničeho neplnila, dostala se do prodlení. Nárok na úhradu úroku z prodlení vyplývá z ust. § 363 obch. zákoníku a výše úroku z prodlení pak z nařízení vlády č. 142/1994 Sb., v tehdy platném znění.
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř., když žalobkyni byla přiznána plná náhrada nákladů řízení, neboť měla ve věci neúspěch jen v poměrně nepatrné části (co do částky 16 437 562 Kč, v níž byla žaloba zamítnuta, a co do částky 700 000 Kč, o níž bylo řízení zastaveno dle § 146 odst. 2 o.s.ř., neboť zastavení řízení z procesního hlediska zavinila žalobkyně), a tento neúspěch představuje 5 % z předmětu řízení. Předmětem řízení je částka 343 229 562 Kč, a to po celou dobu řízení, za níž nyní soud rozhodoval o náhradě nákladů řízení. O náhradě části nákladů řízení bylo již pravomocně rozhodnuto usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 10. 2012, č.j. 13 Cm 138/2009-732 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze, ze dne 28. 1. 2013, č.j. 6 Cmo 3/2013-764, a to o nákladech za první řízení před soudem I. stupně, za první řízení před soudem II. stupně a o části řízení, v níž nebyla připuštěna změna žaloby, posléze byla připuštěna změna žaloby a v této části bylo řízení zastaveno (druhé řízení před soudem I. stupně). O těchto nákladech nyní soud I. stupně nemohl rozhodnout, neboť tato pravomocná předchozí rozhodnutí nebyla v řízení nijak odstraněna řádnými, ani mimořádnými opravnými prostředky. S ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 3974/2015 činí při aplikaci ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř. tarifní hodnotu částka, ohledně níž byla žalobkyně úspěšná, v daném případě částka 326 092 000 Kč (nikoliv předmětu řízení – částka 343 229 562 Kč). Při výpočtu náhrady nákladů řízení soud postupoval dle vyhlášky č. 177/1996 Sb.
22. Náklady řízení před soudem I. stupně jsou tvořeny odměnou za 12 úkonů právní služby po 174 740 Kč dle § 7 bodu 7 cit. vyhl. (za vyjádření žalobkyně ze dne 27. 6. 2021, vyjádření žalobkyně ze dne 6. 12. 2021, vyjádření žalobkyně ze dne 18. 2. 2022, vyjádření žalobkyně ze dne 30. 3. 2022, závěrečný návrh žalobkyně ze dne 21. 4. 2022, dále účast na jednání soudu dne 28. 7. 2021 – za dva úkony, neboť jednání trvalo déle než 2 hodiny, jednání soudu dne 8. 12. 2021 – za dva úkony, neboť jednání trvalo déle než 2 hodiny, za účast u jednání soudu dne 21. 2. 2022 a účast u jednání soudu dne 25. 4. 2022; žalobkyni nebyla přiznána odměna za jednání dne 24. 4. 2021, neboť v tento den se jednání nekonalo) - celkem tedy odměna 2 096 880 Kč; dále 12 režijními paušály po 300 Kč dle § 13 cit. vyhl., tj. částka 3 600 Kč; dále cestovné ve výši 9 315 Kč (za dvě cesty k jednání soudu dne 28. 7. 2021 a 8. 12. 2021, vždy v částce 2 145,60 Kč, za cestu z Prahy do Českých Budějovic a zpět, při ujetí 300 km, základní náhradě 4,40 Kč/1 km, ceně paliva 27,80 Kč a kombinované spotřebě dle technického průkazu vozidla 9,9 l/100 km, a to dle zákoníku práce a vyhlášky č. 589/2020 Sb.; a dvě cesty z Prahy do Českých Budějovic a zpět, k jednání soudu dne 21. 2. 2022 a

25. 4. 2022, vždy v částce 2 511,90 Kč, za cestu z Prahy do Českých Budějovic a zpět, při ujetí 300 km, základní náhradě 4,70 Kč/km, ceně paliva 37,10 Kč a kombinované spotřebě dle technického průkazu 9,9 l/100 km, a to dle zákoníku práce a vyhlášky č. 511/2021 Sb.), dále 21 % DPH dle zákona č. 235/2004 Sb., zaplaceným soudním poplatkem ve výši 1 000 000 Kč a náklady za zpracování znaleckých posudků ve výši 2 717 993 Kč (dle vyúčtování znalce). Náklady řízení před soudem I. stupně tak činí 6 270 844,90 Kč.
23. Náklady řízení před soudem II. stupně jsou tvořeny odměnou advokáta za jeden úkon právní služby po 174 740 Kč dle § 7 bodu 7 cit. vyhl. (za účast u jednání odvolacího soudu dne 28. 1. 2021), jedním režijním paušálem po 300 Kč dle § 13 cit. vyhl. a 21% DPH dle zákona č. 235/2004 Sb. Náklady řízení před soudem II. stupně činí 211 798,40 Kč.
24. Dále byly žalobkyni přiznány náklady za dovolací řízení, a to odměna za dva úkony právní služby po 174 740 Kč dle § 7 bodu 7 citované vyhlášky (za dovolání žalobkyně ze dne 17. 9. 2012, když dovolací soud ve svém prvním rozhodnutí o náhradě nákladů řízení nerozhodl; a za vyjádření žalobkyně k dovolání žalované – ze dne 21. 9. 2020), dále dva režijní paušály po 300 Kč dle § 13 cit. vyhl., 21% DPH dle zákona č. 235/2004 Sb. a zaplacený soudní poplatek z dovolání ve výši 10 000 Kč, tj. celkem náklady dovolacích řízení 433 596,80 Kč.
25. Náklady řízení, jejichž povinnost k úhradě soud uložil žalované, tak činí částku 6 916 240,10 Kč (6 270 844,90 Kč za řízení před soudem I. stupně, 211 798,40 Kč za řízení před soudem II. stupně a částka 433 596,80 Kč za řízení před Nejvyšším soudem ČR) – výrok IV. tohoto rozsudku.
26. Soud ve věci nesl znalečné ve výši 6 152,85 Kč, které dle ustanovení § 148 o.s.ř. uložil převážně neúspěšné žalované (výrok V. tohoto rozsudku).
27. O lhůtě k plnění rozhodl soud v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 o.s.ř., když neshledal podmínky pro její prodloužení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Českých Budějovicích.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

České Budějovice 25. dubna 2022

JUDr. Eva Veselá v. r.
samosoudkyně